

Внесення плати за подання скарги. На що особливо слід звернути увагу учасникам-нерезидентам

Законом України «Про публічні закупівлі» встановлено принципи здійснення закупівель, які проголошують недискримінацію учасників та рівне ставлення до них. Учасники (резиденти та нерезиденти) всіх форм власності та організаційно-правових форм беруть участь у процедурах закупівель (спрощених закупівлях) на рівних умовах. Законом визначено, що **замовники не мають права встановлювати жодних дискримінаційних умов до учасників.**

Як захистити права учасників закупівлі в разі їх порушення (зважаючи на зміни, внесені в Закон України «Про публічні закупівлі»)?

Розмір плати

Розмір плати за подання скарги до Органу оскарження, порядок здійснення плати та її повернення суб'єктові оскарження у випадках, що передбачені Законом, визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2020 р. № 292 (далі — Постанова).

Цією Постановою затверджено диференційований розмір плати за подання скарги, який залежить від очікуваної вартості закупівлі, та має обмеження мінімального та максимального розміру, а саме:

у випадку оскарження **умов тендерної документації** плата за подання скарги становитиме **0,3 %** від очікуваної вартості закупівлі, при цьому **мінімальна вартість становитиме 2 000 грн, а максимальна — 85 000 грн;**

у випадку **оскарження рішень замовника** плата за подання скарги становитиме **0,6 %** від очікуваної вартості закупівлі, при цьому мінімальна вартість скарги становитиме **3 000 грн, а максимальна — 170 000 грн.**

Приклад

Отже, якщо оскаржуємо умови тендерної документації, наприклад, із очікуваною вартістю 250 000 грн ($250\,000 * 0,3\% = 750$), то вартість скарги становить 2 000 грн.

Якщо необхідно оскаржити рішення замовника після оцінки пропозицій із очікуваною вартістю закупівлі, зокрема, 450 000 грн ($450\,000 * 0,6\% = 2700$), то (оскільки вартість

скарги мінімальна й становитиме 3 000 грн) скаржник сплачує 3 000 грн.

Розмір плати електронна система закупівель **розраховує автоматично** та округлює до наступних 10 гривень. Таким чином зникає диспропорція між оскарженням низьковартісних та високовартісних закупівель.

Невідкликання скарг

Тепер **скаргу не можна відкликати**. Якщо скаргу внесено до реєстру скарг і щодо неї сформовано реєстраційну картку, то таку скаргу не можна відкликати.

Як оплатити скаргу

Постановою затверджено Порядок здійснення плати за подання скарги до Органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб'єктові оскарження (далі — Порядок). Державне підприємство «ПРОЗОРРО» (адміністратор електронної системи закупівель) визначене відповідальним за забезпечення отримання плати за подання скарги до Органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб'єктові оскарження або перерахування до державного бюджету.

Для оплати за подання скарги передбачено два варіанти: із застосуванням **електронного платіжного засобу** або ж **безготівковий переказ коштів з банківського рахунка** суб'єкта оскарження.

Звертаю увагу на нюанси, вказані в Порядку, на які необхідно зважати суб'єктам оскарження. Даним Порядком запроваджено **поняття «ідентифікатор скарги» — унікальний номер**, формування якого відбувається в електронній системі закупівель автоматично під час створення скарги, він же автоматично з'являється в **полі «призначення платежу» шаблону платіжного документа**.

Пунктом 7 Порядку передбачено, що під час формування платіжного документа суб'єкт оскарження зазначає всю інформацію, що міститься в шаблоні платіжного документа. Відповідно до пункту 9 Порядку скарга є сплаченою **з моменту зарахування коштів на окремий рахунок адміністратора**.

У Порядку наголошено, що для внесення скарги до реєстру та формування її реєстраційної картки під час подання скарги до Органу оскарження через електронну систему закупівель та внесення плати за скаргу **суб'єкт оскарження повинен зважати на строки проведення міжбанківських переказів, встановлені законодавством**.

*Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» передбачено, що міжбанківський переказ виконують у строк **до трьох операційних днів**. Операційний день — частина робочого дня банку або іншої установи — учасника платіжної системи,*

протягом якої від клієнтів приймають документи на переказ і документи на відкликання та можна, за наявності технічної можливості, здійснити їх оброблення, передачу та виконання. Тривалість операційного дня встановлює банк або інша установа — учасник платіжної системи самостійно — та закріплює у своїх внутрішніх нормативних актах. Крім того, строки проведення переказу за допомогою платіжних інструментів визначають правила платіжної системи та договори, які укладають учасники та користувачі платіжної системи.

Отже, виходячи з вищенаведеного, суб'єкт оскарження повинен мати на увазі, що підтвердженням оплати за подання скарги є не сам факт оплати, а виключно **зарахування сплачених коштів на рахунок адміністратора електронної системи закупівель.**

Установлені умови ускладнюють вчасне подання скарги та проведення оплати за неї для суб'єктів оскарження, що здійснюють оплату безготівковим переказом коштів з банківського рахунка суб'єкта оскарження. Та якщо ви подбаєте про відповідний час для зарахування коштів при поданні своєї скарги, щоб оплата вчасно надійшла на рахунок адміністратора, то проблем для вас із поданням скарги не буде.

Оплата учасниками-нерезидентами

Для учасників-нерезидентів, що беруть участь у закупівлі, це зауваження особливо важливе, оскільки переведення коштів із рахунка учасника іншої країни може зайняти певний час.

Оплата за подання скарги за допомогою платіжної системи LiqPay дасть можливість дуже швидко та легко відправляти гроші з банківської картки на віртуальний рахунок у системі.

Отже, суб'єкт оскарження, що подає скаргу до електронної системи, отримує ідентифікатор скарги, після чого проводить оплату, зазначивши отриманий ідентифікатор у відповідному полі платіжного документа. Зважаючи на те, що ідентифікатор скарги є обов'язковим реквізитом платежу, суб'єкт оскарження не має можливості, як раніше, сплатити необхідну суму, а пізніше завантажити підготовлену скаргу до електронної системи закупівель.

Строки оскарження

Згадаємо строки оскарження, установлені пунктом 8 статті 18 Закону:

скарги, що стосуються умов тендерної документації можуть подаватися до органу оскарження з моменту оприлюднення оголошення про проведення конкурентної процедури закупівлі, **але не пізніше ніж за чотири дні до дати, установлені для подання тендерних пропозицій.** Сподіваюсь, усі пам'ятають, що четвертий день для максимального строку подання скарги завершується напередодні о 23:59; скарги, що стосуються прийнятих рішень, дії чи бездіяльності замовника, які

відбулися після оцінки тендерних пропозицій учасників, **подаються протягом десяти днів** з дня, коли суб'єкт оскарження дізнався або повинен був дізнатися про порушення своїх прав... але до дня укладення договору про закупівлю; – скарги, що стосуються прийнятих рішень, дій чи бездіяльності замовника, які відбулися після розгляду тендерних пропозицій, порядок якого передбачений частинами другою і дванадцятою статті 29 цього Закону, **подаються протягом п'яти днів** з дня оприлюднення в електронній системі закупівель протоколу розгляду тендерних пропозицій. Цей пункт стосується подання скарг на результати прекваліфікації — визначення учасників аукціону при проведенні відкритих торгів з публікацією англійською мовою.

Тобто найменше часу на підготовку скарги мають ті учасники закупівель, що беруть участь у відкритих торгах з публікацією англійською мовою (так звані євроторги). І знову звертаємо увагу, особливо учасників-нерезидентів, на строки оскарження та строки надходження коштів на рахунок адміністратора.

Повернення коштів

Порядок передбачає повернення адміністратором плати за подання скарги суб'єктові оскарження з дня оприлюднення в електронній системі закупівель рішення Органу оскарження щодо:

задоволення або часткового задоволення скарги;

залишення скарги без розгляду в разі, коли замовник відповідно до Закону усунув порушення, зазначені в скарзі;

припинення розгляду скарги в разі, коли замовник відповідно до Закону усунув порушення, зазначені в скарзі.

Кошти повернуть скаржникові протягом двох робочих днів (саме з цією метою передбачено, що суб'єкт оскарження обов'язково зазначає реквізити рахунка, на який буде повернуто плату за скаргою). У разі відсутності інформації про платника та/або призначення платежу та у зв'язку з відсутністю реквізитів та/або ідентифікатора скарги кошти не можуть бути повернуті суб'єктові оскарження та будуть перераховані до державного бюджету.

У строк до трьох років учасники закупівель, що подавали скаргою, але не вказали зазначені вище дані, можуть звернутися до адміністратора з письмовою заявою про повернення сплачених ними коштів, до якої обов'язково додають документи, що підтверджують сплату таких коштів на окремий рахунок адміністратора.

Адміністратор проводить перевірку інформації, зазначеної в такому зверненні, і в разі підтвердження інформації кошти перераховують на рахунок суб'єкта оскарження протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви суб'єкта оскарження адміністратором.

Отже, суб'єктові оскарження для успішного захисту своїх прав та забезпечення права на повернення оплати за скаргу потрібно пам'ятати про вчасне подання та оплату скарги, у тому числі із застосуванням міжнародних платіжних систем, та не забути вказати інформацію, необхідну для повернення коштів.

*Р. С. Додатково звертаю увагу виключно учасників-нерезидентів (стосовно оскарженні дій замовника торгів на розрахунок суми оплати за подання скарги). Суму до сплати перераховують за валютним курсом, установленим Національним банком України **на день оплати**. Отже, при оплаті за подання скарги зважайте на курс.*

На порталі RADNUK.COM.UA можна ознайомитись із такими публікаціями щодо оскарження:

[«Оскаржуємо по-старому та по-новому, прийнято нові розміри та порядок здійснення оплати за скарги»;](#)

[«Інформація в документах, яку не вимагали, як підстава для відхилення»;](#)

[«Пропозиція учасника із "чорного списку" Антимонопольного комітету: відхилити чи прийняти до розгляду?»;](#)

[«Лайфхаки позовів проти рішень органів Антимонопольного комітету України»;](#)

[«Одинадцять змін у новому Законі, на які варто звернути увагу при оскарженні»;](#)

[«Шість ситуацій з практики оскарження щодо наявності в учасників антикорупційної програми»;](#)

[«Виконання рішення органу оскарження».](#)